

Александра Филиповић

Праг (3)

Стајала је на супротном крају дугачке задимљене просторије и ореол светлости који ју је окруживао, усисао је мој поглед. Имала је дугачку косу боје ражи и бисерну кожу. Њене меке црвене усне складно су се померале док је говорила, откривајући два реда лепих белих зуба.

Била је опкољена мноштвом девојака. Девојке су се претвориле у врине и створиле сиву, безличну измаглицу око ње. У средини, стајала је она. Сјајна и готово оштро прозирна као месец на леденом зимском небу.

Никада до сада нисам видео такву лепоту. Чак и да у себи није носила оно што сам само тренутак касније открио, мени је већ деловала нестварно. Као привиђење. Бело нестварно биће, залутало у наш прљави свет. Ева пре Еве. Лилит која у себи носи спознају. Тешку, самртничку, али једино могућу. Без ње нема живота. А онда, изненада је подигла поглед и угледао сам. Живу таму која је мирисала на јасмин.

Још као дете схватао сам да се живот и смрт преклапају, да су делови целине и целина сама. Али једино сам између живота и смрти одувек успевао да пронађем везу. Никада нисам успевао да повежем грех и светост, добро и зло, патњу и радост.

Нешто у мени је од почетка било сломљено и труло, тако да сам одувек био свестан тога да никад не бих могао да постанем човек душе. Од свега сам добио само то да у животу, чак и када је он у пуној снази, чак и када највише буја и цвета, препознам смрт која се као тамна копрена навлачи на живот и стапа се са њим.

То јединство називао сам живом тамом и проналазио је на сваком корак. Али никад није била овако јака, готово опипљива. Мирис јасмина бих обично само наслућивао. Овога пута његова јачина навела ми је крв на нос.

А из њених очију, из та два зелена врела, живот и смрт куљали су истовремено, преклапајући се. Готово безобразно очигледно. Ту преда мном.

Хладан зној ми је поквасио кошуљу и мислим да сам накратко изгубио свест. Кад сам дошао себи људи су и даље причали о железници и смејали се. Изгледа да нису приметили то што се збило пред њиховим слепим очима.

Погледао сам ка месту на коме је до пре само неколико тренутака стајала она, али више је нисам видео. Ипак, знао сам да је стварна. Знао сам такође, да никада више нећу бити исти. Нешто у мени, померило се. Покренуло се и нема му заустављања.

Одједном је све добило смисла. Истрчао сам из грофове куће без поздрава. Тога дана почео сам да једем траву у сумрак. Тражио сам је у сваком удисају, а сваки мој удисај мирисао је на смрт. (...)

Ловрански Дани позоришта и културе

Фестивал са мултимедијалним печатом

Судећи по разноликим уметничким садржајима које доноси својим посетиоцима, за традиционалну манифестацију *Дани позоришта и културе* могло би се рећи да постаје све мултимедијалнија

У прилог запажању из поднаслов овог текста говори чињеница да организатори Дани позоришта и културе, село Ловра и Српско позориште у Мађарској, становницима тог краја и њиховим гостима из године у годину почетак лета улепшају програмима који припадају најширим сферама уметничког стварања.

Овога пута, од 30. јуна до 2. јула, публика је имала прилике да ужива у неколико позоришних представа на српском и мађарском језику, али и у дружењу са песницима, визуелним уметницима, забављачима, музичарима и њиховим написаним, изговореним, односно одсвираним делима.

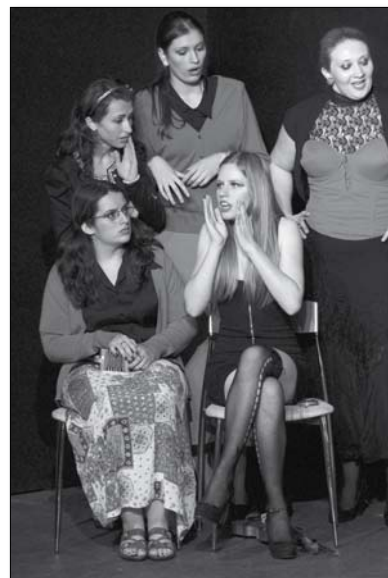
Фестивал су отворили глумци Српског позоришта у Мађарској Јосо Маториц и Золтан Корачоњи, представом *Зовем се Швек*, рађене на основу познатог романа чешког писца Јарослава Хашека *Доживљаји доброг војника Швек у светском рату*. Српска верзија овог комада изашла је из преводилачке радио-

нице Петра Милошевића и представља делимичну адаптацију истоимене позоришне представе коју већ две деценије изводи њен аутор, мађарски глумац Иштван Мико. За сценску адаптацију српске верзије био је задужен Милан Рус.

Другог дана фестивала Ловранима су у госте дошли глумци позоришта *Нова Пешта*. Пред препуним гледалиштем на летњој сцени одиграли су представу на мађарском језику *Велика визита*, аутора Тибора Ђурковича. Овај комад изведен је у заједничкој продукцији новопештанског театра и Српског позоришта у Мађарској. Ликове су, поред Милана Руса, тумачили познати мађарски глумци попут Габора Харшањија, Ленке Лоран, Ласла Доже и других.

Наредно вече било је свакако најсадржајније, јер су посетиоци фестивала имали прилике да виде четири културна догађаја: изложбу серије уметничких фотографија посвећених Српском позоришту у Мађарској аутора Ивана Јакшића, затим ауторско вече српског песни-

КУЛТУРА

Детаљ из представе „Женски оркестар”

ка из Темишвара Славомира Гвозденића и две позоришне представе младих глумаца из истог града. Реч је о комадима *Последњи сати краља Александра* и *Краљице Драге* и *Женски оркестар*.

Детаљне приказе свих догађаја који су обележили овогодишње *Дане позоришта и културе* у Ловри, СНН ће објавити у свом специјалном колорном додатку по завршетку серијала *Упознај матицу*, који ускоро привођемо крају.

Д. Ј.

Још једно гостовање српских уметника

„Круг” пред вацком публиком

У Музеју Игнац Трагор и православној цркви у Вацу, чланови српског удружења *Круг* изложили тридесетак експоната, а уметничко вече употпуњено нашим музичким мелосом

Дела чланова Удружења уметника *Круг* настала на колонији *360 степени*, стигла су пред многобројну публику у Вацу на позив Каталин Форо, директорке тамошњег музеја, а поводом познате манифестације *Наћ музеја*. На самом отварању изложбе, присутне је најпре поздравила г-ђа Форо, која је изразила своје задовољство што у оквиру једне мале заједнице постоји удружење овог типа, а затим је реч предала Милану Ђурићу председнику *Круга*.

— Драго ми је што нам је пружена могућност да излажемо у оквиру ове престижне манифестације. Удружење је настало пре три године, приликом састављања збирке „Песма будилника” чији су аутори касније постали чланови нашег удружења. Тада смо схватили да је време да се ПРОБУДИМО, што смо и учинили. Ми смо једино српско удружење оваквог типа у Мађарској, немамо свој буџет и све програме обављамо на добровољној бази, волонтерски, али како је за остварење програма и за функционисање ипак потребно и новчаних средстава, сами се трудимо да покријемо трош-

кове. Велику подршку имамо од наше Самоуправе Срба у Мађарској, односно Културног и документационог центра Срба у Мађарској који су нас и овог пута подржали, тако што су нам обезбедили превоз у Вац — рекао је Милан Ђурић.

Он је такође истакао да за три године, колико постоји, удружење иза себе има две ликовно-поетске колоније 360 степени (у Ловри и Будимпешти) и мноштво књижевних вечери и изложби. Пошто је пред-

ставио чланове *Круга* фотографа Ивана Јакшића и песника Радивоја Галића, Милан Ђурић је присутне информисао да су пред њима дела од класичног сликарства, преко фотографија, па све до дела савремене уметности.

Мултимедијалности поставке допринео је млади саксофониста Кристијан Сатмари, пријатељ удружења, док је у каснијим вечерњим

сатима у оквиру ове манифестације део српског музичког мелоса представио Предраг Алексов, својим виртуозним извођењем народних кола, а затим и шансона, уз које је публика и заиграла.

Према речима Милана Ђурића, ово гостовање би требало да представља само почетак будуће сарадње између Културног и документационог центра Срба у Мађарској и вацког музеја.

Д. К.